

L'ESCANDOL DE LA FE, AHIR COM AVUI

HOMILIA A “LA MISSA” DE TV-2. Diumenge XIV de durant l'Any.
5 de juliol de 2009

La primera lectura és del llibre d'Ezequiel, un dels més grans profetes de l'A.T. Ezequiel era un sacerdot exiliat a Babilònia amb el seu poble. Els deportats, que ho havien perdut tot, ni tan sols tenien un profeta que els sostingués amb la força de la paraula de Déu. Déu demana a Ezequiel aquest servei, i tots corren a escoltar-lo, però la seva missió profètica fracassa. La missió del profeta és exposada al fracàs, al refús, a causa de la incredulitat d'Israel. *“T'envio a aquests fills de cara endurida i de cor empedreït. Tant si t'escolten com si no t'escolten, tu digue'ls: Això diu el Senyor, perquè ni que siguin un poble que sempre es revolta, han de saber que hi ha un profeta enmig d'ells”*. El text ens prepara per a l'Evangeli que s'acaba de proclamar i que ens conta el refús del qual Jesús fou objecte a Natzaret, el poble on s'havia criat. És dissabte i també Jesús es fa present amb els seus conciutadans a la sinagoga. No només participa en la pregària, sinó llegeix i explica la Sagrada Escripura. Sant Marc ens ha descrit la reacció suscitada per la seva predicació. La narració revela, in crescendo, no només un conflicte de sentiments, sinó que finalment posa de manifest el seu escàndol.

“¿D'on li ve tot això? Què és aquest do de saviesa i aquests miracles que es realitzen per les seves mans?”. Els seus conciutadans perceben justament en Jesús un “plus”, una revelació que no és el fruit de la seva experiència. L'origen de les paraules de Jesús, el seu evangeli, la seva persona, ve de fora, té un altra origen. Ho pressenten, fins se'n meravellen, però hi reaccionen en contra. *“¿No és el fuster, el fill de Maria, parent de Jaume, de Josep, de Judes i de Simó? I les seves parentes, ¿no viuen aquí entre nosaltres?”*. Penso que cada generació, al llarg de la història, experimenta la mateixa estranyesa. El Fill de Déu no pot venir d'aquesta manera, amb mans de fuster, com algú que coneix la suor i la fatiga del treball. Com qui diu, sense mostrar res de sublim. Allò que es pensa ve de Déu es concep amb una grandiositat quasi faraònica.

Heus ací l'escàndol de la fe: que la força de la Paraula es revesteixi de debilitat i de normalitat. És l'escàndol de l'Encarnació: pensem que Déu és massa gran i sublim per abaixar-se a parlar a través d'un home tan senzill, tan simple, tan familiar. Aquí hi ha l'arrel de la nostra incredulitat. Escàndol d'ahir, d'avui i de sempre. Una de les raons més grans de la defecció de molts dels nostres contemporanis, que han abandonat la fe de la seva infantesa, és troba precisament en aquest escàndol: ¿Qui pot creure a l'alba del tercer mil·leni que Déu pugui abaixar-se fins a compartir la nostra condició humana, tan fràgil, i fins miserable? I a aquella part del nostre món, donat a la prepotència i l'orgull, ¿com parlar-li creïblement del Crist?

Hi ha interrogants que literalment ens assetgen. La cultura tecnològica i cibernètica, ¿podrà tenir quelcom a compartir amb tu, Senyor? ¿I la cultura de l'economia i del mercat, podrà mai reservar en els seus jocs de la borsa un angle par a la dracma perduda? ¿I en el terreny del consumisme i de l'eficiència, es trobarà un forat per a plantar-hi el teu “misterium crucis”? I en la cultura de la violència, de la droga i del sexe, a on “eros i “thanatos” deixen de ser rivals, ¿hi haurà alguna zona lliure on fer sentir la nostàlgia del teu rostre? I en la voluntat de continuar difonent, en nom de la llibertat, noves possibilitats per va la destrucció de vides humanes, ¿com hi sembrarem la llavor del teu Evangeli de la Vida? Perquè aquests projectes són l'antigènesi més clamorosa, la “decreació” més desoladora, l'anti-pasqua. I no només cal referir-se a l'avortament, un ultratge greu al teu disseny creador, sinó a tota mena de refús, de manca d'acollida. El refús de l'habitatge, del treball, de l'educació, dels drets més elementals.

A Natzaret, a on Jesús arriba envoltat d'una aurèola de taumaturg, tot havia de resultar un èxit i, per contra, acaba sent un clamorós desastre: *“I no hi pogué fer cap miracle; només va imposar les mans a uns quants malalts, que es van posar bé”*. També en els nostres dies, moltes persones, que fins es tenen per cristianes, viuen en relació a Jesús una situació semblant a la dels habitants de Natzaret: l'Evangeli no suscita l'impacte de quelcom nou i corprenedor, que toqui la nostra fibra més pregonera, perquè

pensem que ja el coneixem i ho donem tot per descomptat. És una actitud que revela el cansament, i fins l'avorritment davant una cosa ja sentida, sabuda, coneguda. Joan Pau II ho va expressar així: “Tants europeus contemporanis pensen saber què és el cristianisme, però no el coneixen realment. Sovint fins i tot les mateixes nocions fonamentals de la fe no són ja conegudes. Molts batejats viuen com si Crist no existís: es repeteixen gestos i signes de la fe, però a aquests no hi correspon una acollida real del contingut de la fe i una adhesió a la persona de Jesús”.

A la desil·lusió que se’ns ha descrit – “*No hi pogué fer cap miracle*”- sant Marc sembla afegir com una correcció quan diu: “*només va imposar les mans a uns quants malalts, que es van posar bé*”. També a Natzaret, doncs, malgrat tot, Jesús troba els malalts i els pobres: ells són la bona terra llaurada pel sofriment i regada per les llàgrimes: la llavor de la Paraula no va ser refusada per tots. Alguns la van acollir. Aquesta és la novetat de l’Evangeli: Jesús, el Fill de Déu, malgrat ser refusat es fa guarició. Jesús, l’amant rebutjat, no deixa d’estimar. El seu amor no alimenta rancors, sinó que continua enviant senyals de vida. Per això no pot deixar de sorgir del fons del nostre cor una pregunta: ¿Com donar avui a l’anunci de l’evangeli un nou ardor? ¿Com ajudar a que la nostra gent, els nostres amics, descobreixin la gran novetat de vida de l’Evangeli?

La dimensió de la fe en Crist és relacional. I aquesta demana entrar pels camins de la pregària i de la comunió eclesial. Avui no podem parlar de Jesús com quelcom que es dóna per descomptat, obvi., L’Evangeli es porta dintre una novetat sorprenent, magnífica, una força intrínseca, però és acollit amb fe per alguns i és motiu d’escàndol per a d’altres. Totes les religions diuen que l’home ha d’estar disposat a donar la vida per Déu, però l’Evangeli proclama que és Déu mateix qui ha donat la seva vida per nosaltres. No són els deixebles els qui rentaren els peus al Senyor, sinó que és el Senyor qui rentà els peus als deixebles. La temptació del cristià de tots els temps és de vestir-se de l’Església com amb un vestit ja confeccionat. Com els de Natzaret amb Jesús, així nosaltres fem amb l’Església: li prenem les mides, i ens disgustem perquè o ens ve massa ampla o massa estret, quan la veritable mesura és la de Déu fet home; el misteri de l’Església no és altra que el perllongament del misteri de l’Encarnació, però es fa difícil, com als de Natzaret, acceptar una Església que la formem homes i dones que pertanyem a una humanitat concreta.

En la seva preciosa homilia en clausurar l’Any Paulí (la tarda del 29 de juny), el papa Benet reclamava, amb l’Apòstol, la necessitat d’una fe adulta, madura, expressió que alguns han convertit en un eslògan, entenent-la com l’actitud de qui no escolta l’Església i els seus pastors, sinó que elegeix de forma autònoma allò que vol creure i no creure, és a dir, una fe “feta per un mateix”, interpretant aquesta actitud com “valentia” per a expressar-se en contra del magisteri de l’Església. Benet XVI, amb una fina ironia, afirmava: “*En realitat per a això no cal la valentia, perquè es pot estar segur del públic aplaudiment. En canvi la valentia és necessària per a unir-se a la fe de l’Església, fins i tot si aquesta contradiu l’esquema del món contemporani*”. Per a sant Pau, el que és infantil –recordava el Sant Pare– és el fet de córrer rere els vents i les corrents del temps.

Demanem al Senyor d’acollir-lo sempre amb joia, admiració i reconeixement!

Mn. Manel Valls